

V. R.:

BREZ ŽICE.

Slušatelj je gotovo opazil, da bi se dalo že s Hertzovimi pripravami brezžično brzojaviti. Mislimo si le, da bi si opazovalec resonatorja, vselej, kadar bi opazil iskric v njem, napravil znamenje; če bi trajale iskric dalj časa, in če bi nadziratelj pustil induktor dalj časa delovati, bi si naredil črto, za kratek interval pa piko, in iz teh črt in pik je že mogoče sestaviti Morzejev alfabet. Vendar ni Hertzu niti na um prišlo, da bi svoje poizkuse in iznajdbe porabil v ta namen; to pa ni nikakor čudno, kajti njegovi pripomočki so bili tako primitivni, da moramo le občudovati njegov genij, ki ni le slučajno naletel na kak nov pojav, ampak si ga je sam privedel po logični dedukciji.

Hertzove poizkuse so ponavljali, zboljšali so priprave za proizvajanje in opazovanje električnih valov, in kmalu so jih izkušali možje kakor Muirhead, Lodge, Preece, Popov uporabiti za brezžično telegrafijo ter delali v ta namen manjše poizkuse, ko se je mladi Guglielmo Marconi (roj. l. 1874.), slušatelj profesorja Righija, z vnemo poprijel te misli ter jo tudi uresničil.

Spretno je uporabil že obstoječe priprave, oskrbel tudi oscilator z auteno, katero je rabil že Popov pri prejemalu zvezano s kohererjem, ter pričel s poizkusi v bližini Bologne na posestvu svojega očeta.

Nato je šel na Angleško, kjer je našel moža, ki se je sam že bavil s takimi poizkusi, W. Preeceja, načelnika angleške brzojavne uprave, s čigar pomočjo je nadaljeval v večji meri te poizkuse, ki so se razmehoma ugodno obnesli, posebno, ko je zamenjal parabolične reflektorje z autenami.

(DALJE.)

Glas o njegovih poizkusih na Angleškem se je hitro raznesel, in kmalu je dobil Marconi od italijanskega vojnega ministrstva poziv, naj vodi brzojavne poizkuse vojne mornarice v zalivu pri Speziji. Marconi je našel pri tem važno dejstvo, da je odvisna daljjava, na katero se more brzojaviti, od dolžine auten, ter tudi od tega, če je pot med obema postajama prosta, če se takorekoč obe auteni vidita, ali pa če ji ločijo zadržki, kakor hribi, ali ladje na morju.

Pri Marconijevih poizkusih na Angleškem je bil navzoč tudi profesor Slabý, ki jih je

G. Marconi.

neodvisno od Marconija nadaljeval s svojim asistentom Arcom na Nemškem. Podpiralo ga je posebno nemško vojno ministrstvo; dalo mu je na razpolago zrakoplave, ki so nosili zelo visoke autene, s katerimi je bilo mogoče brzojavljati na večje razdalje. Pri teh poizkusih je zelo nagajala atmosferska elektrika, kajti dolge autene so bile obenem izboren strelvod, in udarci iz njega so bili dostikrat tako občutni, da se ni upal nihče v bližino. Popolna ločitev auten od dajalnih